Súd:	Okresný súd Svidník
Spisová značka:	6C/48/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8619201904
Dátum vydania rozhodnutia:	17. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Anna Frigová
ECLI:	ECLI:SK:OSSK:2020:8619201904.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudkyňou JUDr. Annou Frigovou v spore žalobcov 1/ N. I., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX B. XX, štátny občan SR, 2/ I. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX B. XX, štátna občianka SR a 3/ mal. G. I., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX B. XX, štátna občianka SR, zastúpená matkou I. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX B., všetci žalobcovia zastúpení Mgr. Petrom Mešencom, advokátom, so sídlom Prievozská 1314/39, 821 09 Bratislava proti žalovanej Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 00 151 700, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 3/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Vo zvyšku žalobu zamieta.

V. Žalobcom 1/ až 3/ priznáva proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1/ až 3/ sa žalobou zo dňa 4.11.2019 domáhali, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie nemajetkovej ujmy, a to žalobcom 1/ a 2/ sumu 35 000 eur a žalobkyni

3/ sumu 10 000 eur a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 26.8.2018 viedol C. K. motorové vozidlo Volkswagen Passat, J.: D po štátnej ceste I. triedy cez Giraltovce, časť Francovce, okres Svidník, pričom neprispôsobil rýchlosť vozidla svojím schopnostiam, stavu a povrchu vozovky ani maximálne povolenej rýchlosti v uzavretej obci, lebo rýchlosťou 79 km/h prechádzal oblúk pravotočivej zákruty a následkom neprimeranej rýchlosti v prebiehajúcom bočnom šmyku prešiel vozidlom do protismernej časti vozovky, kde čelne narazil do protiidúceho vozidla Toyota Hilux, poľského EČV: M. XXXXX. G. I. sediaca na zadnom sedadle ním vedeného vozidla utrpela predovšetkým pomliaždenie mozgu s vnútrolebečným krvácaním, čo spôsobilo poruchu riadiacej činnosti mozgu a viedlo to k centrálnemu zlyhaniu srdcovo-cievneho a dýchacieho systému a bezprostredne k jej smrti dňa 4.9.2018.

C. K. bol právoplatne uznaný za vinného z prečinu usmrtenia v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví tým, že poškodenej G. I. z nedbanlivosti spôsobil smrť a tento čin spáchal porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, teda závažnejším spôsobom konania. Súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami. Obzvlášť v citovej oblasti, aby fyzická osoba mohla rozvíjať vlastnú osobnosť. Smrť ako absolútna strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie. V prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnať sa so stratou blízkeho človeka. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na rodinný život fyzickej osoby. Najvyšší súd SR sa v rámci rozhodovacej praxe zaoberal otázkou, či smrť rodinných príslušníkov fyzickej osoby pri dopravnej nehode je neoprávneným zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život. Najvyšší súd uplatňuje jednotný názor, podľa ktorého súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny je neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Najvyšší súd SR k danej problematike: a) v rozsudku zo dňa 27.10.2010, spisová značka 1 Cdo 77/2009 označil za správny právny záver súdov nižšieho stupňa, že do osobnostných práv oprávnených osôb bolo zasiahnuté zavinením dopravnej nehody, pri ktorej zahynul ich blízky príbuzný (syn a brat) b) v rozsudku zo dňa 17.2.2011 sp. zn. 5 Cdo 265/2009 uviedol, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou“; c) v rozhodnutí zo dňa 20.4.2011, spisová značka 4 Cdo 168/2009 konštatoval existenciu neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život, ktorý bol spôsobený usmrtením blízkeho rodinného príslušníka pri dopravnej nehode; d) v rozsudku zo dňa 27.11.2012, spisová značka 2 Cdo 194/2011 konštatoval, že zavineným usmrtením chodca pri dopravnej nehode bolo zasiahnuté do práva na súkromie a rodinný život jeho blízkej príbuznej. Dňa 11.10.2016 bolo prijaté prelomové uznesenie Ústavného súdu SR, spisová značka ÚS 666/2016 ohľadne nemajetkovej ujmy vo vzťahu

k povinnému zmluvnému poisteniu. Podľa predmetného uznesenia pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálne možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej úniovej regulácie. Ústavný súd SR konštatoval nevyhnutnosť eurokonformného výkladu pojmu škoda na zdraví podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. Povinné zmluvné poistenie má v zmysle záveru Ústavného súdu pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.7.2017 škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Najvyšší súd potvrdil právne závery Ústavného súdu SR. Podľa Najvyššieho súdu ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvencie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožiteľná. Pri výklade pojmu škoda pre účely povinného zmluvného poistenia vychádzal Najvyšší súd SR z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu. Najvyšší súd SR skonštatoval, že v spore o náhradu nemajetkovej ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Podľa ustanovenia § 13 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určí súd s

prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 89/97 samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pri určení uplatnení výšky nemajetkovej ujmy žalobcov vychádzali žalobcovia z výšky nemajetkovej ujmy, ktorú priznávajú krajské súdy oprávneným pozostalým osobám za smrť blízkej osoby pri dopravnej nehode. Protiprávnym konaním Patrika K. došlo u žalobcov k nenávratnej deštrukcii ich medziľudských väzieb, tvoriacich základ súkromného života a rodiny žalobcov. Náhle a neočakávané úmrtie dcéry a sestry zasiahlo žalobcov takým spôsobom, že následky sú neodvrátiteľné a trvalé. Pred dopravnou nehodou rodina žila usporiadane, harmonicky, bola citovo navzájom previazaná a súdržná. Vzniknutá trauma sa nedá odstrániť zo života žalobcov. Nemajetková ujma, ktorá je predmetom tejto žaloby, nevráti rodičom dcéru a súrodencovi sestru, ale predstavuje len primerané zadosťučinenie v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Niet peňažnej hodnoty, ktorá by vyvážila cenu ľudského života. Žiadna čiastka nemôže plne reparovať následky spôsobené vyhasnutím života mladého človeka stojaceho na začiatku životnej dráhy, majúceho všetko podstatné ešte pred sebou, človeka zomrelého nečakanou smrťou, zavinenou konaním inej osoby, v plnom zdraví a životnom eláne. Niet sumy, ktorá by vyvážila stratu blízkeho človeka, zvlášť ak je ním vlastné dieťa. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/201 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov: „Náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený

uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať“. Podľa záznamu zo Slovenskej kancelárie poisťovateľov bolo osobné motorové vozidlo vinníka dopravnej nehody Volkswagen Passat, EČV: D v čase dopravnej nehody poistené u žalovanej, čo oprávňuje žalobcov uplatniť si jednotlivé nároky na náhradu škody priamo voči žalovanej ako zodpovednému poisťovateľovi. Poistná zmluva, predmetom ktorej bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bola uzatvorená u žalovanej pod číslom 8019271628.

2. Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe zo dňa 25.11.2019 uviedla, že zo žaloby je zrejmé, že dňa 26.8.2018 C. K. ako vodič motorového vozidla Volkswagen Passat, evidenčného čísla VT XXXCL s týmto prešiel do protismeru, kde sa čelne zrazil s protiidúcim osobným motorovým vozidlom značky Toyota Hilux, evidenčného čísla M v ktorom G. I., dcéra a sestra žalobcov utrpela zranenia, vplyvom ktorých následne zomrela. Za uvedený skutok bol vodič C. K. právoplatne uznaný za vinného rozsudkom Okresného súdu Svidník 2T/8/2019. V ďalšom poukazuje nato, že následok spôsobený protiprávnym konaním sa dotkol žalobcov a za zásah do práva na rodinný život a narušenie do celistvosti rodiny žiadajú, aby konajúci súd vydal rozsudok, ktorým zaviaže žalovanú zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ po 35 000 eur a žalobkyni 3/ sumu 10 000 eur, majúc za to, že tieto nároky sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Vzhľadom na predmet konania, žalovaná reagujúc na argumentáciu žalobcov zameranú na rozhodovaciu prax súdov v otázke poistného krytia týchto nárokov, poukazuje na to, že t. č. neexistuje rozhodnutie Veľkého senátu NS SR, ktorým by bola definitívne ustálená pasívna legitimácia poisťovateľa vo vzťahu ku nemajetkovej ujme, vzhľadom k tomu, že slovenská právna úprava dôsledne rozlišuje medzi
škodou podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) a nemajetkovou ujmou podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tak z hľadiska odškodniteľnosti ujmy poisťovateľom by toto mala rešpektovať aj súdna prax dovtedy, kým sa nezmení rozsah existujúceho zákonného poistenia, do ktorého by sa expresis verbis zahrnula aj náhrada nemajetkovej ujmy. Žalovaná má zato, že v prípade neoprávneného zásahu do osobnostných práv majú dotknuté osoby nárok v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka v prvom rade domáhať sa zdržania neoprávnených zásahov, ďalej odstránenia následkov neoprávneného zásahu a poskytnutia primeraného zadosťučinenia. Poskytnutie primeraného zadosťučinenia sleduje priznanie satisfakcie fyzickej osobe, ktorej osobnostné právo bolo porušené s tým, že toto nie je možné odčiniť obnovením pôvodného stavu. Satisfakcia prichádza do úvahy v prvom rade v podobe morálnej, pričom náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch prichádza do úvahy len vtedy, ak by sa morálna satisfakcia nezdala postačujúca a ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Povinnosť poskytnúť primerané zadosťučinenie podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka je sankciou osobne spätou s osobou, ktorá sa neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dopustila, pričom táto osoba nie je totožná so žalovanou,

ktorá nijako nezasiahla do osobnostných práv žalobcov a keďže uloženie zadosťučinenia v peniazoch plní satisfakčnú funkciu, je treba pociťovanie a prežívanie tejto nemajetkove ujmy hodnotiť vždy objektívne, prihliadnuc ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo (tzv. konkrétne uplatnenie objektívneho kritéria) a mat' jednoznačne preukázané, kto a akou mierou sa dopustil zásahu do osobnostných práv, pričom miera zavinenia pôvodcu zásahu zostáva jedným z kľúčových hľadísk pre určenie výšky náhrady. Nevyhnutnou podmienkou pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy (§ 13 ods. 2 OZ) je, že sa priznanie žiadnej inej formy

morálneho zadosťučinenia nezdá s ohľadom na okolnosti prípadu postačujúcimi. Teda ide o prípad, kedy vzniknutú ujmu nemožno z nejakého dôvodu prostredníctvom žiadnej z foriem morálneho zadosťučinenia primerane zmierniť. Toto posúdenie je predmetom voľnej úvahy súdu, ktorý ale musí vychádzať jednak z jednotlivých okolností, ako aj z celkovej povahy konkrétneho prípadu. Ďalšou podmienkou je, že v dôsledku neoprávneného zásahu došlo ku zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v značnej miere alebo k zásahu do práva na ochranu osobnosti v iných prípadoch obdobnej závažnosti. Vzhľadom nato, že uloženie zadosťučinenia v peniazoch plní satisfakčnú funkciu, je treba pociťovanie a prežívanie tejto nemajetkovej ujmy hodnotiť vždy objektívne, prihliadnuc ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo (tzv. konkrétne uplatnenie objektívneho kritéria), ako i k osobe postihnutej fyzickej osoby, hlavne k jej veku a k jej postaveniu (tzv. diferencované uplatnenie objektívneho kritéria) a keďže Občiansky zákonník upravujúci inštitút ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy neurčuje hranicu výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, súd pri jej určení musí vychádzať zo zásady primeranosti a riadiť sa nielen judikatúrou v obdobných veciach, ale berúc do úvahy aj ekonomickú realitu v čase rozhodovania. Je potrebné upriamiť pozornosť aj na sankčnú funkciu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá však nemôže mat' rozhodujúcu úlohu pri určovaní jej výšky, pretože účelom náhrady nemajetkovej ujmy nie je primárne potrestať škodcu, ale odškodniť poškodeného. Sankčná funkcia náhrady nemajetkovej ujmy tak ustupuje do pozadia najmä v prípadoch, ak škodca za svoje konanie bol odsúdený trestným súdom a bol mu uložený trest podľa Trestného zákona. Uloženie ďalšej sankcie v podobe zvýšenej náhrady nemajetkovej ujmy by tak bolo aj porušením zásady ne bis in idem - ukladaním viacnásobných trestov za to isté konanie; určitá satisfakcia je naopak pozostalým poskytnutá už v priebehu trestného konania vedeného proti pôvodcovi zásahu a rozhodnutím vydaným v tomto trestnom konaní (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 4Tdo1402/2015 zo dňa 12.4.2016). Ústavný súd ČR v náleze sp. zn. 1. ÚS 2844/14 sformuloval aj kritériá pre určovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Za okolnosti, ktoré je potrebné skúmať na strane poškodeného, sú považované najmä: a) intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Aj keď výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, pri jej rozhodovaní musí na uvedené prihliadať, a to z dôvodu, aby bola splnená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú ujmu. Zároveň však súd musí prihliadať i na požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Preto ak určujúcimi parametrami spravodlivého zadosťučinenia je jednak: a) primeranosť, ktorá je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia k tomu, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie a b) proporcionalita, t.j. výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne, tak potom práve konajúci súd musí pristupovať k priznávaniu náhrady nemajetkovej ujmy obozretne a triezvo a nie priznať sumy, ktoré síce žalobcom lahodia, ale sú zjavne nereálne vo vzťahu k priemerným majetkovým a príjmovým pomerov v Slovenskej republike (rozsudok KS Trnava 26Co/724/2015 zo dňa 31.10.2017). Priznanie náhrad, ktoré niekoľkonásobne prevyšujú napríklad priemerný mesačný zárobok, nemožno v žiadnom prípade považovať za primerané zadosťučinenie za akýkoľvek zásah do práv na ochranu osobnosti. Pričom nemožno opomenúť, že náhradu nemajetkovej ujmy nemožno priznávať voči právnickým osobám podľa iných kritérií ako voči fyzickým osobám, v opačnom prípade, ak by sa teda rozlišovalo v sumách priznávaných voči fyzickým osobám a právnickým osobám podľa ich schopnosti platiť, znamenalo by to, že náhrada nemajetkovej ujmy by mala jednoznačne diskriminačný ale aj trestný charakter, keďže jej výška by sa

určovala s prihliadnutím na osobu pôvodcu, čo je typický rys trestného práva. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom aj to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané

predstavy o spravodlivosti a rešpektovala aj princíp legitímneho očakávania na strane poškodeného ale aj na strane povinného. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd musí vychádzať zo zásady primeranosti a riadiť sa určitými kritériami (a to tak na strane poškodeného, ale aj zodpovedného subjektu), ako pomocné kritérium pri určení konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy je možné použiť ustanovenia § 5 a § 6 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, ktorý zákon upravuje v § 5 a § 6 odškodnenie, ak bola spôsobená smrť, kde poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy (čo v súdenom prípade predstavuje sumu 24 000 eur), pričom v tomto právnom predpise je upravené aj to, že pokiaľ majú viacerí poškodení právo na odškodnenie, rozdelí sa táto suma medzi nich. Rovnako je to i v súčasne platnom zákone č. 274/2017 Z. z. Žalovaná takto súladne s podrobnou argumentáciou uvedenou v predmetnom vyjadrení žalobu rozporuje, žiada ju zamietnuť a priznať jej proti žalobcom právo na náhradu trov konania, ktoré mu v súvislosti s predmetným konaním vzniknú.

3. Žalobcovia v replike zo dňa 30.12.2019 uviedli, že v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa uplatňuje jednotný názor, v zmysle ktorého súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany práva na ochranu osobnosti. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia (ospravedlnenie) ako rýdzo osobné právo, nestačí na zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv. Smrť ako absolútna strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie. V prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnať sa so stratou blízkeho človeka. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na rodinný život fyzickej osoby. Spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny. Primeraným zadosťučinením je v tomto prípade náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Poukazujú na už existujúcu rozhodovaciu prax v obdobných veciach iných súdov s tým, že aktívna legitimácia subjektu spočíva v existencii kvalifikovaného vzťahu medzi nebohým a žalobcami s tým, že právo na súkromie je jedným zo základných osobnostných práv fyzickej osoby. Pri úmrtí takejto osoby vždy existuje ujma sociálna, morálna, citová, kedy kultúrne vzťahy vytvorené v rámci súkromného, rodinného života sú nedovoleným spôsobom narušené zásahom do práva na súkromie zo strany narušiteľov. Ide o ujmu, ktorá čiastočne alebo úplne zabráni takejto osobe napĺňať jeho citové potreby. Priznanie nemajetkovej ujmy poškodeným nie je porušením zásady ne bis in idem. Nemajetková ujma nie je trestom v zmysle Trestného zákona. Jednotlivé druhy trestov sú upravené v § 32 Trestného zákona. Nemajetková ujma spôsobená trestným činom nie je žiadnym trestom z trestnoprávneho hľadiska, ale realizáciou uplatneného práva na náhradu škody spôsobenej páchateľom trestného činu. V opačnom prípade by páchateľ trestného činu nebol nikdy povinný uhradiť akúkoľvek škodu spôsobenú trestnú činom, pretože mu už bol uložený niektorý z trestov. Každý jeden zo žalobcov mal k obeti dopravnej nehody veľmi

intenzívny citový rodinný vzťah, vytvorené silné citové puto. Všetci žalobcovia vo vzťahu k nebohej sýtili svoje emočné potreby blízkymi a veľmi úzkymi kontaktmi, kedy usmrtenie pri dopravnej nehode spôsobilo zánik týchto rodinných väzieb a zmenšenie väzieb celkovej rodiny o časť, ktorá je nenahraditeľná, nenapraviteľná. Vzťahy medzi žalobcami a zosnulou boli na tak vysokej úrovni, že všetci sa snažili situáciu, ktorá nastala v rodine, prekonať vzájomnou podporou, súdržnosťou. Psychická bolesť, ktorá nastala u žalobcov pri strate veľmi blízkeho človeka, dcéry a sestry vo všeobecnosti je vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca vo všetkých aktivitách pozostalých. Za takýchto okolností ako jediný možný prostriedok na zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do práva na ochranu osobnosti prichádza do úvahy len náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy žalobcovia vychádzajú z individuálnych okolností prípadu a stretu práv žalobcov a žalovanej strany. Navrhované finančné plnenie nemá pre žalovanú likvidačný charakter. Podľa finstatu žalovaná v roku 2018 dosiahla zisk 76 255 000 eur. Výška náhrady nemajetkovej ujmy zosobňuje hodnotu práva nemateriálnej povahy, týkajúceho sa osobnej integrity človeka, vrátane ľudskej dôstojnosti. V prípade poškodenia vecí sa náhrada škody priznáva adekvátne skutočnej ujme, bez stanoveného finančného limitu. Nadväzne na uvedené by hodnoty nemateriálnej povahy (život, zdravie,

dôstojnosť) nemali požívať nižšiu ochranu. Za predpokladu naplnenia požiadavky proporcionality môže dôjsť ku skutočnému zmierneniu vzniknutej ujmy zo strany škodcu. Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci a zodpovednosť obce a vyššieho územného celku (ďalej len „územná samospráva“) za škodu spôsobenú orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy. Podľa § 17 ods. 4 predmetného zákona výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Osobitným predpisom je zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z. z. Podľa § 12 ods. 2 predmetného zákona, ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Podľa § 9 predmetného zákona obeť násilného trestného činu má za podmienok a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom právo na odškodnenie, ktoré jej poskytne štát. Obidva právne predpisy sú osobitnými právnymi predpismi voči Občianskemu zákonníku, na základe ktorého si žalobcovia uplatňujú náhradu škody. Obidva osobitné predpisy síce limitujú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, avšak úplne v iných prípadoch. V prvom prípade zodpovednou osobou je výlučne štát, obec alebo vyšší územný celok, pričom škoda vzniká výkonom verejnej moci, teda rozhodovaním a úradným postupom orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb. Škoda, ktorá vzniká pri výkone verejnej moci, nemá za žiadnych okolností za následok úmrtie rodinného príslušníka a je neporovnateľná so škodou, ktorú utrpeli žalobcovia nezvratnou stratou blízkej osoby. V druhom prípade štát síce nie je zodpovednou osobou, ale poskytuje limitované odškodnenie za zodpovednú osobu, teda za skutočného páchateľa úmyselnej násilnej trestnej činnosti. Štát je v pozícii odškodňovateľa obete násilného trestného činu. Limitácia odškodnenia zo strany štátu má svoje logické zdôvodnenie, nakoľko nie je spravodlivé žiadať od štátu, aby úplne odškodnil poškodeného za násilnú trestnú činnosť spáchanú inou osobou. Limitácia náhrady štátu nebráni pozostalým uplatniť si voči páchateľovi trestného činu nemajetkovú ujmu nad rámec finančnej kompenzácie garantovaného štátom, ak úmyselným trestným činom bola spôsobená smrť. Páchateľ naďalej zostáva trestne zodpovednou osobou, ktorá je povinná uhradiť škodu

spôsobenú trestným činom. Limitáciu náhrady škody podľa týchto osobitných predpisov nie je možné použiť v neprospech poškodeného pri uplatnení nemajetkovej ujmy podľa Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník neupravuje limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Určuje len kritéria, ktoré má zohľadniť súd pri jej určení v rámci voľnej úvahy súd. Žalobcovia uplatňujú podľa Občianskeho zákonníka náhradu nemajetkovej ujmy za smrť rodinného príslušníka, ku ktorej došlo prevádzkou motorového vozidla poisteného u žalovaného. Čo do základu (poistného krytia) je podstatnou skutočnosťou to, aby uplatňovaný nárok mal pôvod v prevádzke motorového vozidla a naopak nie je významné, ako jednotlivé zložky škody upravuje vnútroštátne právo. Ujma na zdraví nezahŕňa len fyzickú, ale i psychickú traumu a hoci škoda na zdraví príbuzným účastníka dopravnej nehody priamo nevzniká (a nie je preto odškodniteľná), zásah do ich súkromia (stratou blízkeho) už je priamy aj odškodniteľný. Účelom právnej úpravy prijatej na pôde Európskej únie pritom je, aby povinným zmluvným poistením bola pokrytá každá škoda („any loss or injury“), poškodený znamená akúkoľvek osobu oprávnenú na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami a škodou tak nie je len škoda na majetku (materiálna škoda), ale aj akákoľvek osobná nemajetková ujma odškodňovaná peňažnou satisfakciou. Zodpovednosť poisťovateľa je jednoznačne daná, pretože Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. III. ÚS 666/2016 akcentoval primát úniového práva a vôľu úniového zákonodarcu, pokiaľ ide o výklad pojmu škoda na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ústavný súd kreoval zásadný právny záver, podľa ktorého tradičné chápanie pojmu škoda musí ustúpiť európskemu chápaniu. Interpretácia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. subsumuje aj nemajetkovú ujmu podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. III. ÚS 666/2016 skonštatoval, že pojem ,,škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z.. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom maximálne možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej regulácie EÚ. Na základe uvedeného potom platí, že ust. § 4 ods. 2 písm. a)zákona č. 381/2001 Z. z. zahŕňa aj nemajetkovú ujmu. Strata života najbližšieho príbuzného je spojená s negatívnym dopadom v

emočnej, citovej, teda nemajetkovej sfére príbuzných a na ich psychické zdravie. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2/ tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi. Dňa 31.7.2017 bolo prijaté uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016, podľa ktorého škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Podľa Najvyššieho súdu ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvencie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožiteľná. Pri výklade pojmu škoda pre účely povinného zmluvného poistenia vychádzal Najvyšší súd SR z chápania tohto pojmu v

komunitárnom práve. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu. Najvyšší súd SR skonštatoval, že v spore o náhradu nemajetkovej ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Najvyšší súd ďalej uviedol, že účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Najvyšší súd ďalej uviedol, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona o povinnom zmluvnom poistení treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené t. č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (tu por. napr. rozsudok SD EÚ zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).

4. Žalovaná v duplike zo dňa 20.1.2020 osobitne zdôrazňuje, že pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti a rešpektovala aj princíp legitímneho očakávania na strane poškodeného a aj na strane povinného, ale tiež aby vychádzala aj zo zásady primeranosti, berúc do úvahy aj ekonomickú realitu v čase rozhodovania, čo znamená že výška náhrady nemajetkovej ujmy má byť reálna vo vzťahu k priemerným majetkovým a príjmovým pomerov v Slovenskej republike, pričom priznanie náhrad, ktoré niekoľkonásobne prevyšujú priemerný mesačný zárobok, nemožno v žiadnom prípade považovať za primerané zadosťučinenie za akýkoľvek zásah do práv na ochranu osobnosti. Vzhľadom k tomu, že náhradu nemajetkovej ujmy nemožno priznávať voči právnickým osobám podľa iných kritérií ako voči fyzickým osobám, je preto absolútne nenáležité poukazovať, resp. porovnávať výšku požadovanej nemajetkovej ujmy so ziskom dosahovaným žalobcom a z uvedenej argumentácie žalobcov je evidentné, že rozhodujúcim kritériom pre posúdenie výšky nemajetkovej ujmy uplatňovanej a požadovanej od žalovanej je schopnosť právnickej osoby platiť, čo žalovaná považuje za jednoznačne neobjektívne, ba priam diskriminačné, porušujúce právo žalovaného účastníka na spravodlivé konanie. Žalobcovia ďalej argumentujú tým, že nie je nemajetková ujma ako nemajetková ujma a že limitáciu náhrady škody podľa osobitných predpisov nie je možné použiť, keďže výška nemajetkovej ujmy Občianskym zákonníkom nie je nijak limitovaná a sú len dané kritériá, ktoré má zohľadniť súd pri jej určení v rámci jeho voľnej úvahy. Žalovaná už vo svojom skoršom podaní uviedla, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd musí vychádzať zo zásady primeranosti a riadiť sa určitými kritériami (a to tak na strane poškodeného, ale aj zodpovedného subjektu) a ako pomocné kritérium pri určení konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy je možné použiť ustanovenia § 5 a § 6 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovani osôb

poškodených násilnými trestnými činmi a výšku stanovenú v zákone č. 274/2017 Z. z., pričom dôvodnosť tejto argumentácie vyplýva aj z rozhodovacej praxe súdov (rozhodnutie Krajského súdu Banská
6C/48/2019
-9-

Bystrica sp. zn. 1300/424/2017 zo dňa 13.6.2019), v ktorom sa odvolací súd zhodol so súdom prvej inštancie pri použití predmetného zákona ako pomocného kritéria pri určení konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

5. Žalobcovia vo vyjadrení k duplike žalovanej zo dňa 20.2.2020 uviedli, že žalovaná vo svojom vyjadrení zo dňa 20.1.2020 už nespochybňuje, že by náhrada nemajetkovej ujmy nemala byť hradená z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaná svoju argumentáciu obmedzila už len na spochybnenie uplatnenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Pritom do popredia stavia zásadu primeranosti pri určení výšky tohto nároku a limitáciu náhradu škody ako pomocné kritérium podľa osobitných predpisov (zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi). Na podporu určenia výšky nemajetkovej ujmy žalovaná uviedla jediné rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 1300/424/2017 zo dňa 13.6.2019. Žalobcovia sa stotožňujú s tvrdením žalovanej, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy treba vychádzať zo zásady primeranosti so zreteľom na zákonom dané kritéria (závažnosť vzniknutej ujmy - nezvrátiteľný následok v podobe násilného pretrhnutia úzkych rodinných a citových väzieb smrťou rodinného príslušníka a okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva). Navrhovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy (35 000 eur pre každého rodiča za stratu dcéry a 10 000 eur súrodencovi za stratu sestry) spĺňa podľa žalobcov po každej stránke požiadavku proporcionality zásahu vzniknutej ujmy v osobnostných právach žalobcov. Primeranosť uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy je bez akýchkoľvek pochybností preukázaná rozhodovacou praxou súdov na všetkých úrovniach premietnutou do uvedených súdnych rozhodnutí. Na rozdiel od žalovaného, ktorý sa odvoláva výlučne na jediné rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica, žalobcovia uviedli v rámci dokazovania viacero rozhodnutí krajských súdov, v zmysle ktorých žalobcami uplatnená výška nároku je primeraná. Dokonca Najvyšší súd SR v konaní pod sp. zn. 6Cdo/92/2015 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Bratislava 6Co/217/2014 a rozhodnutím Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 18C/76/2012 priznal za smrť dcéry 2 x 40 000 eur za zásah do práv rodičov. Niet najmenších pochyb, že všetky súdy v SR priznávajú pozostalým rovnakú výšku nemajetkovej ujmy v rozsahu uplatneného nároku. Korigovanie navrhovanej sumy by však uvedenú požiadavku primeranosti nespĺňalo. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je adekvátna aj po zohľadnení všetkých okolností prípadu. Za predpokladu naplnenia požiadavky proporcionality môže dôjsť ku skutočnému zmierneniu vzniknutej ujmy zo strany škodcu. Navrhovaná náhrada nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalovanej nemá likvidačný charakter a napĺňa princíp proporcionality ako súčasť práva na súdnu ochranu. Limitácia náhrady nemajetkovej ujmy je výlučne voči štátu ako čiastočnému odškodňovateľovi obete násilného trestného činu, avšak limitácia nezbavuje obeť takéhoto trestného činu uplatniť nemajetkovú ujmu nad rámec limitácie nemajetkovej ujmy voči páchateľovi násilného trestného činu. Štát síce nie je zodpovednou osobou, ale poskytuje limitované odškodnenie za zodpovednú osobu, teda za skutočného páchateľa úmyselnej násilnej trestnej činnosti. Štát je v pozícii čiastočného odškodňovateľa obete násilného trestného činu. Limitácia náhrady štátu nebráni pozostalým uplatniť si voči páchateľovi trestného činu nemajetkovú ujmu nad rámec finančnej kompenzácie garantovaného štátom, ak úmyselným trestným činom bola spôsobená smrť. Páchateľ naďalej zostáva trestne zodpovednou osobou, ktorá je povinná uhradiť škodu spôsobenú trestným činom.

6C/48/2019
-10-

6. Žalovaná v písomnom stanovisku zo dňa 27.2.2020 poukázala na to, že trvá na predchádzajúcich vyjadreniach a na tom, že náhrada nemajetkovej ujmy by nemala byt' hradená z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaná nikde neuvádza pojem „limitácie náhrady nemajetkovej ujmy", poukazuje výlučne nato, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd musí vychádzať zo zásady primeranosti a riadiť sa určitými kritériami (a to tak na strane poškodeného, ale aj zodpovedného subjektu) a ako pomocné kritérium pri určení konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy je možné použiť ustanovenia § 5 a § 6 zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi a výšku stanovenú v zákone č. 274/2017 Z. z.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to rozsudkom Okresného súdu Svidník, sp. zn. 2T/8/2019-498 zo dňa 21.5.2019, rodnými listami G. I. a G. I., záznamom SKP o zodpovednom poisťovateľovi v čase dopravnej nehody, výsluchom žalobcov 1/ až 3/ a zistil tento skutkový stav:

8. Z rozsudku Okresného súdu Svidník, sp. zn. 2T/8/2019-498 zo dňa 21.5.2019 súd zistil, že C. K., nar. XX.X.XXXX bol uznaný za vinného, že dňa 26.8.2018 viedol motorové vozidlo Volkswagen Passat, EČV: D po štátnej ceste I. triedy cez Giraltovce, časť Francovce, okres Svidník, pričom neprispôsobil rýchlosť vozidla svojím schopnostiam, stavu a povrchu vozovky ani maximálne povolenej rýchlosti v uzavretej obci, lebo rýchlosťou 79 km/h prechádzal oblúk pravotočivej zákruty a následkom neprimeranej rýchlosti v prebiehajúcom bočnom šmyku prešiel vozidlom do protismernej časti vozovky, kde čelne narazil do protiidúceho vozidla Toyota Hilux, poľského EČV: M. XXXXX. Simona I. sediaca na zadnom sedadle ním vedeného vozidla utrpela predovšetkým pomliaždenie mozgu s vnútrolebečným krvácaním, čo spôsobilo poruchu riadiacej činnosti mozgu a viedlo to k centrálnemu zlyhaniu srdcovo-cievneho a dýchacieho systému a bezprostredne k jej smrti dňa 4.9.2018. C. K. bol právoplatne uznaný za vinného z prečinu usmrtenia v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví tým, že poškodenej G. I. z nedbanlivosti spôsobil smrť a tento čin spáchal porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, teda závažnejším spôsobom konania.

9. Z rodného listu G. I. vydaného Matričným úradom Prešov, obcou Okrúhle súd zistil, že G. I. sa narodila dňa XX.X.XXXX v Prešove a ako jej otec je v rodnom liste zapísaný N. I., nar. XX.X.XXXX a matka I. I., rod. D., nar. XX.XX.XXXX.

10. Z rodného listu Sabiny I. vydaného Matričným úradom Prešov, obcou Okrúhle súd zistil, že G. I. sa narodila dňa XX.X.XXXX v Prešove a ako jej otec je v rodnom liste zapísaný N. I., nar. XX.X.XXXX a matka I. I., rod. D., nar. XX.XX.XXXX.

11. Zo záznamu SKP o zodpovednom poisťovateľovi v čase dopravnej nehody súd zistil, že osobné motorové vozidlo vinníka dopravnej nehody C. K. Volkswagen Passat, EČV: D bolo v čase dopravnej nehody dňa 26.8.2018 poistené u žalovanej. Poistná zmluva, predmetom ktorej bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, bola uzatvorená u žalovanej pod číslom 8019271628. Poistenie od 2.3.2018 do 14.1.2019.

12. Žalobca 1/ pri výsluchu na pojednávaní uviedol, že vie, že žiadna suma odškodnenia mu dcéru nevráti a že pokiaľ by on mohol dať nejakú sumu peňazí za svoju dcéru, tak by ju dal, ale keď má na to nárok, tak žiada, aby mu bola nahradená ujma. Jeho dcéra G. mala 18 rokov a 8 mesiacov, keď došlo k dopravnej nehode dňa 26.8.2018. Ukončila 3. ročník Gymnázia v Giraltovciach, chcela študovať na vysokej škole, na gymnáziu dosahovala veľmi dobré študijné výsledky. Chodila po olympiádach, v škole nemala žiadne problémy, práve naopak, dosahovala len úspechy. Doma s ňou tiež nemali žiadne problémy, nikdy v živote na ňu nemusel zvýšiť hlas, bola bezproblémové dieťa. Nikdy ju ani nekontrolovali, stále im len oznámila, že má jednotky. Ako otec to prežíval vtedy hrozne a prežíva to aj teraz, stále čaká, že sa otvoria dvere, že príde domov, ale vie, že už nepríde. Stále čaká, že bude volať, ale vie, že už nezavolá. Je to veľmi ťažké, je to taká rana, ktorú nepraje nikomu zažiť. Navštívil aj dvakrát psychologičku, bolo to asi 3 týždne po pohrebe a psychologička mu len povedala, aby stále o tom rozprával, aby to zo seba dostal vonku. Ďalšie sedenia neabsolvoval, nevládal, aby sa ho stále vypytovala na to, ako sa to stalo a čo sa stalo. Lieky síce nebral, ale po nociach nespí. Aj súčasné situácie mu dcéru pripomínajú, robí šoféra z povolania a stále, keď zbadá deti vychádzať zo školy alebo prechádza cez Giraltovce, hneď má dcéru pred očami, ako ide zo školy, prípadne má pred očami auto, na ktorom jazdila. Na otázku k požadovanému odškodneniu, že ako si určil túto sumu, uviedol, že nevie, či sa dá život vyčísliť nejakou sumou, je to pravdepodobne nereálne, ale po rozhovore s právnym zástupcom sa zhodli na tejto sume.

13. Žalobkyňa 2/ pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že pociťuje stále rovnaký smútok a žiaľ ako tesne po nehode. Keď príde domov, všetko jej ju pripomína, stále pozerá do vitríny na fotky a rozpráva sa s dcérou. S dcérou nemala nikdy žiaden problém. Čo jej povedala, všetko spravila, nebola chorá, bolo

to zdravé dieťa. Tešili sa na stužkovú, vyberali už šaty, mala nastúpiť do 4. ročníka gymnázia. Má ešte jednu dcéru Sabinu, ktorá má 17 rokov. Keď sa to stalo, mala 15 rokov, vtedy končila základnú školu. Keď mala nejaký problém, staršia dcéra jej pomohla s učením, každému pomáhala. Ona pracuje vo Svidníku, dcéra chodila po ňu do práce autom, nákupy robila, pomáhala im v domácnosti, nemala s ničím problém, čo stíhala popri učení, všetko spravila. Jej sa po nehode zvýšil tlak, navštívila lekára, ktorý jej predpísal lieky a odvtedy ich berie.

14. Žalobkyňa 3/ pri výsluchu na pojednávaní uviedla, že jej sestra bola najúžasnejší človek, akého kedy poznala a nikdy by si nemyslela, že o ňu príde. Je pre ňu veľmi ťažké sa s tým vyrovnať. Každý deň chodí na cintorín, chodí sa s ňou rozprávať, čo má nové a ako sa má. Veľmi jej chýba. Sestra jej veľmi pomáhala jednak s učením a so všetkým jej vždy pomohla, ak mala nejaký problém. Situáciu zvládla bez psychologičky vďaka kamarátke, ktorej sa môže zdôveriť a ktorá jej pomáha a tiež vďačí za to, že má takých rodičov ako má, lebo tiež im môže všetko povedať. Študuje za čašníčku, chodí do Prešova do školy a snaží sa, aby štúdium zvládla. Na otázku, či následky nehody sa u nej nejako prejavili, či už fyzicky alebo psychicky, uviedla, že od nehody pribrala 20 kíl, smútok a žiaľ zaháňa jedlom.

Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

15. Podľa Čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

16. Podľa Čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

17. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

18. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

19. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

20. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

21. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

22. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

23. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

24. Podľa § 1 ods. 1 a 2 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „poistenie zodpovednosti“) a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len „kancelária“). Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na poistenie zodpovednosti osobitné predpisy.

25. Podľa § 4 ods. 1, 2, 3 a 4 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/381/20191001> alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil

poskytnuté poistné plnenie, d) ušlého zisku. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom. Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Podľa § 15 ods. 1 a 2 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

27. Podľa § 193 CSP, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

28. Podľa § 60 CSP stranami sú žalobca a žalovaný. Okruh strán sporu určuje žalobca. Jedným zo základných predpokladov úspešnosti žaloby je aj to, aby stranami boli všetky vecne legitimované osoby. Všeobecne sa pod vecnou legitimáciou rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jeden účastník občianskeho súdneho konania je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (je aktívne vecne legitimovaný) a účastník na opačnej procesnej strane je subjektom hmotnoprávnej povinnosti (je pasívne vecne legitimovaný). Procesnú zodpovednosť za označenie strán v žalobe vždy nesie žalobca v tom zmysle, že nedostatočné označenie vecne legitimovaných strán znamená zamietnutie žaloby. Žalobcovia sa touto žalobou domáhali svojho práva na ochranu osobnosti v zmysle ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka voči žalovanej, čím bola založená aktívna vecná legitimácia žalobcov a táto nebola ani žalovanou stranou v konaní namietaná. Keďže žalovanou bola namietaná jej pasívna legitimácia, súd sa v prvom rade zaoberal touto otázkou. K otázke pasívnej legitimácie poisťovne pri nemajetkovej ujme vzniknutej pri dopravnej nehode, na ktorú sa vzťahuje zák. č. 381/2001 Z. z., súd uvádza, že táto otázka bola v posledných rokoch predmetom viacerých rozhodnutí NS SR, ako aj Ústavného súdu SR. Rozhodovacia činnosť NS SR sa v tejto otázke najskôr prikláňala k názoru, že nároky pozostalých po obetiach dopravných nehôd z titulu ich nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená smrťou ich blízkej osoby, nie je zahrnutá do zákonného poistného krytia o náhrade škody, čo bolo vyjadrené v rozhodnutiach NS SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009 z 20.4.2011 a sp. zn. 3 Cdo 301/2012 z 31.8.2016. Následne sa touto otázkou, teda tým, či náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia

fyzickej osoby, je nárokom krytým poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, resp. otázkou pasívnej legitimácie poisťovne, zaoberal Najvyšší súd aj v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Cdo 1361/2015, pričom senát NS SR v tomto konaní dospel k opačnému názoru ako dovolacie senáty v už uvedených veciach (keď dospeli k záveru, že podľa súčasne platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúci z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka), preto uznesením z 26.6.2017 sp. zn. 8 Cdo 1361/2015 postúpil vec podľa § 46 ods. 1 CSP na prejednanie a rozhodnutie veľkému senátu. V uznesení o postúpení veci odôvodnil svoj odlišný právny názor. Následne veľký senát prejednal vec a po vyžiadaní vyjadrení strán sporu a stanovísk Ministra spravodlivosti Slovenskej republiky a generálneho prokurátora Slovenskej republiky (súladných s názorom senátu 8 C) a oznámil dňa 12.9.2017 stranám sporu, že rozsudok vo veci vyhlási 21.9.2017. Keďže však následne žalovaná zobrala dovolanie späť a žiadala, aby veľký senát konanie o ňom zastavil, vzhľadom na tento procesný úkon žalovanej veľký senát dovolacie konanie zastavil a vecne predmetnú otázku neprejednal. Súd týmto reagoval na vyjadrenie žalovanej, že t. č. neexistuje rozhodnutie veľkého senátu NS SR, ktorým by bola definitívne ustálená pasívna legitimácia poisťovateľa vo vzťahu k nemajetkovej ujme. Rovnakou otázkou sa zaoberal vo svojich rozhodnutiach aj Ústavný súd SR. V rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 666/2016 sa ústavný súd podrobne zaoberal otázkami, ktoré sú aj pre posúdenie predmetnej veci podstatné a z ktorých súd pri svojom rozhodnutí vychádzal, pričom dospel k záveru, že pokiaľ súdy dospeli k záveru o extenzívnom výklade pojmu „škoda“ použitého v Zákone o povinnom zmluvnom poistení, nejde o aplikáciu práva contra legem, ale ide o zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórií, ktoré umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobovanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Takýto záver súdov ústavný súd nepovažoval za prejav svojvôle vedúcej k ústavnej neudržateľnosti. Ústavný súd SR konštatoval nevyhnutnosť eurokonformného výkladu pojmu škoda na zdraví podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. Povinné zmluvné poistenie má v zmysle záveru ústavného súdu pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.7.2017 škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Najvyšší súd potvrdil právne závery Ústavného súdu SR. Podľa Najvyššieho súdu SR ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvencie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožiteľná. Pri výklade pojmu škoda pre účely povinného zmluvného poistenia vychádzal Najvyšší súd SR z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu. Vychádzajúc z uvedeného súd dospel k záveru, že nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy ako pozostalých po obeti dopravnej nehody, ktorá im bola

spôsobená smrťou ich blízkej osoby, je zahrnutá do zákonného poistného krytia o náhrade škody a žalovaná je v tomto spore pasívne legitimovaná, nakoľko podľa záznamu zo Slovenskej kancelárie poisťovateľov bolo osobné motorové vozidlo vinníka dopravnej nehody Patrika K. Volkswagen Passat, EČV: D v čase dopravnej nehody poistené práve u žalovanej, čo oprávňuje žalobcov uplatniť si jednotlivé nároky na náhradu škody priamo voči žalovanej ako zodpovednému poisťovateľovi.

29. Súd sa následne zaoberal výškou dôvodne uplatneného nároku žalobcov na náhradu ich nemajetkovej ujmy. Vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy však § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zakotvuje taxatívne dve kritéria: závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je, čo do svojej intenzity i svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia) a ďalej, veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Druhé kritérium

(okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo) je stanovené zámerne veľmi všeobecne, čím umožňuje, aby pri určení konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia bolo možné v rámci voľnej úvahy súdu, ktorá práve na tomto mieste dostáva veľký priestor a v súlade s princípom spravodlivosti pružne prihliadnuť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Maximálna čiastka peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobcami požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktoré musí byť zrejmé zo žaloby. Všeobecne súdy vychádzajú z toho, že každý človek je jedinečná a neopakovateľná bytosť, pretože disponuje špecifickými vlastnosťami a schopnosťami. Smrť blízkej osoby je pre pozostalých a hlavne rodinu nepochybne veľmi traumatizujúca a smutná udalosť. V okamihu, keď niekto svojím neoprávneným konaním spôsobí smrť fyzickej osobe, dôjde k zásahu do jednej z najdôležitejších hodnôt v spoločnosti. Právo na život patrí bezpochyby spomedzi všetkých ľudských práv medzi tie najvýznamnejšie. Je hodnotou, ktorú sa štáty prijatím medzinárodných dohovorov o ochrane základných práv a slobôd a následnou transformáciou do ústavného systému zaviazali garantovať a ochraňovať pred nezákonnými zásahmi tretích osôb. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 265/2009 odôvodnil zaradenie práva na rodinný a súkromný život do nemajetkovej sféry, keď uviedol, že protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Medzi fyzickými osobami existujú vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, pričom porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Smrť blízkej osoby nemožno nijako vyčísliť peniazmi, a teda neexistuje ani ekvivalentná náhrada. Náhrada nemajetkovej ujmy v týchto prípadoch preto predstavuje skutočne len určitú satisfakciu, ktorej úlohou je iba do istej miery odškodniť stratu pozostalým, resp. zmierniť následky neoprávneného zásahu do práva na súkromie a rodinný život. Výška náhrady

nemajetkovej ujmy sa líši podľa okolností prípadu, pričom sa zohľadňuje to, či subjekt, ktorý je zodpovedný za smrť osoby, spôsobil smrť úmyselne alebo z nedbanlivosti a i to, do akej miery došlo k narušeniu, resp. zásahu do práva na rodinný a súkromný život (či blízka osoba mala status manžela, potomka, predka alebo viacero súčasne). Súd vychádzajúc z uvedeného mal za preukázané, že k zásahu do práva na rodinný a súkromný život žalobcov došlo. V konaní bolo preukázané, že protiprávnym konaním Patrika K. došlo u žalobcov k nenávratnej deštrukcii ich medziľudských väzieb, tvoriacich základ súkromného života a rodiny žalobcov. Náhle a neočakávané úmrtie dcéry a sestry zasiahlo žalobcov takým spôsobom, že následky sú neodvrátiteľné a trvalé. Pred dopravnou nehodou rodina žila usporiadane, harmonicky, bola citovo navzájom previazaná a súdržná. Dcéra a sestra žalobcov mala 18 rokov a 8 mesiacov, keď došlo k dopravnej nehode. Ukončila 3. ročník Gymnázia v Giraltovciach, chcela študovať na vysokej škole, na gymnáziu dosahovala veľmi dobré študijné výsledky. Chodila po olympiádach, v škole nemala žiadne problémy, práve naopak, dosahovala len úspechy. Bola zdravé dieťa, tešili sa na stužkovú a vyberali už aj šaty, mala nastúpiť do 4. ročníka gymnázia. Doma s ňou tiež nemali žiadne problémy, nikdy v živote na ňu nemuseli zvýšiť hlas, bola bezproblémové dieťa. Nikdy ju nekontrolovali, stále im len oznámila, že má jednotky. Všetci to prežívali hrozne a aj teraz stále čakajú, že sa otvoria dvere, že príde domov, ale vedia, že už nepríde, nezavolá. Otec navštívil aj dvakrát psychologičku, bolo to asi 3 týždne po pohrebe a psychologička mu len povedala, aby stále o tom rozprával, aby to zo seba dostal vonku. Ďalšie sedenia neabsolvoval, nevládal, aby sa ho lekárka stále vypytovala na to, ako sa to stalo a čo sa stalo. Lieky síce nebral, ale doteraz po nociach nespí. Aj súčasné situácie mu dcéru pripomínajú, robí šoféra z povolania a stále, keď zbadá deti vychádzať zo školy alebo prechádza cez Giraltovce, hneď má dcéru pred očami, ako ide zo školy, prípadne má pred očami auto, ktoré si brala. Matke sa po nehode zvýšil tlak, berie odvtedy predpísané lieky. Dcéra jej pomáhala v domácnosti, nákupy robila, čo stíhala popri učení, všetko spravila. a odvtedy ich berie. Žalobkyňa 3/ uvádzala, že jej sestra bola najúžasnejší človek, akého kedy poznala a nikdy by si nemyslela, že o ňu príde. Je pre ňu veľmi ťažké sa s tým vyrovnať. Každý deň chodí na cintorín, chodí sa s ňou rozprávať, čo má nové a ako sa má. Veľmi jej chýba. Sestra jej veľmi pomáhala jednak s učením a so všetkým jej

vždy pomohla, ak mala nejaký problém. Následky nehody sa u nej prejavili tak, že od nehody pribrala 20 kíl, nakoľko smútok a žiaľ zaháňa jedlom. Žalobcovia sa žalobou domáhali, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie nemajetkovej ujmy, a to žalobcom 1/ a 2/ sumu 35 000 eur a žalobkyni 3/ sumu 10 000 eur Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že primeranou vo vzťahu k žalobcom 1/ a 2/ je výška nemajetkovej ujmy v sume 25 000 eur a vo vzťahu k žalobkyni 3/ suma 10 000 eur, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokoch I. až III. rozsudku. Vo zvyšku považoval nárok za nedôvodný a žalobu vo výroku IV. rozsudku zamietol. Súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy, ktorá, keďže ide o smrť človeka, je tou najvážnejšou ujmou a nedá sa nahradiť žiadnym finančným ekvivalentom, ako aj okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, teda to, že išlo o nedbanlivostné konanie a výšku nemajetkovej ujmy u jednotlivých žalobcov určil aj zohľadniac rozhodovaciu prax ostatných súdov v obdobných veciach.

30. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

31. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. O trovách konania súd rozhodol podľa citovaného ustanovenia § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalobcom 1/ až 3/ priznal proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu a to napriek zamietnutiu žaloby vo zvyšku, pretože výška náhrady závisela od úvahy súdu a čo do základu bola žaloba podaná dôvodne. O výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.